

BÀI 16.

17.

*/ Thị xã Long Xuyên (cách Sài Gòn 188km) nằm trên bờ hữu sông Hậu, giữa một vùng đất đai phù sa màu mỡ. + **Nơi đây** trồng nhiều dừa, thuốc lá, dâu. + **Thủy sản** cũng phong phú. + **Gần thị xã**, có cù lao Hổ ở xã Mỹ Hòa Hưng. + **Các cù lao khác** trên sông cũng có dân cư đông đúc.

*/ Từ Long Xuyên theo Quốc lộ 91 về hướng Châu Đốc, qua sông Hậu ở phà Năng Gù, đi thêm khoảng 7 cây số nữa là đến thị trấn Phú Mỹ thuộc huyện Phú Tân.

*/ Giáo chủ HUỲNH PHÚ SỔ.

+ Trong Phú Mỹ có Tổ Đình của đạo Hòa Hảo. + **Nơi chốn thiêng liêng** này của Phật Giáo Hòa Hảo chỉ là một ngôi nhà Nam Bộ cỡ trung; nguyên là tư gia của thân sinh **Giáo chủ Huỳnh Phú Sổ**, được bảo quản thành kính. + **Nhà chính** là điện thờ, gian sau còn để chiếc ghe bầu, xe hơi của ngày trước. + **Khu vườn** phía sau khá rộng. + **Từ vườn** có lối dẫn đến khu mộ của gia đình. + Mộ của Giáo chủ Huỳnh Phú Sổ không được đặt ở đây.

*/ Xưa kia ở huyện Phú Tân (An Giang) bên bờ sông Vàm Nao, có một ngôi làng mang tên là làng Hòa Hảo. + **Năm 1939**, ông Huỳnh Phú Sổ (1920-1947), một dân làng, đi rao giảng một đạo mới lấy tên Phật Giáo Hòa Hảo. + **Tôn giáo này** kế tục truyền thống những nhánh Phật giáo vùng Thất Sơn như Bửu Sơn Kỳ Hương, Tứ Ân Hiếu Nghĩa. + **Một Phật giáo** tu tại gia, rất gần gũi với nông dân Nam Bộ. + **"Ta là cư sĩ** canh điền. Lo nghề cày cuốc cũng chuyên tu hành". + **Người Hòa Hảo** không cạo đầu, không gõ mõ tụng kinh mà chỉ mặc áo nâu sòng. + **Giáo lý** phần chính yếu là các bài "sám giảng" của Giáo chủ Huỳnh Phú Sổ, hướng đến sự tu thân, học Phật. + **Số tín đồ** của Phật Giáo Hòa Hảo khoảng độ một triệu rưỡi người, tập trung nhiều nhất ở huyện Phú Tân và các vùng lân cận như Long Xuyên, Châu Đốc, Đồng Tháp, Cần Thơ.

*/ Từ Long Xuyên qua phà An Hòa, đi Mỹ Luông, rồi vượt đò Giây Thép là vào đến cù lao Giêng, nằm giữa sông Tiền, dài 12km, rộng 7km, vườn tược xanh tốt. + **Sát ngay bên đò** là chùa Thành Hoa, được ông đạo Năm thành lập năm 1953.

Dân nơi đây gọi là Chùa Phật Nằm do bởi thành tích 9 năm liên tục ông đạo chỉ nằm yên một chỗ.

*/ Ngoài ra, đi về phía bờ đối diện thị trấn Mỹ Luông, còn tìm thấy nhà thờ Cù Lao Giêng, kiến trúc theo kiểu La Mã, được người Pháp cho khởi dựng năm Kỷ Mão (1879) (Tự Đức 32), thuộc vào hàng giáo đường xây dựng kiên cố đầu tiên ở Miền Nam, trước cả Nhà Thờ Đức Bà ở Sài Gòn.

*

**

Lưu diễn Long Xuyên (tỉnh An Giang), thứ Hai 18/4/1977

Từ Sóc Trăng, đoàn đáp thuyền dọc theo sông Hậu qua Long Xuyên, thuộc tỉnh An Giang.

Đêm trong đoàn hát, đột nhiên nghe buồn rĩ rượi mà chẳng hiểu tại sao? Tâm hồn tôi như trời khi mưa khi nắng không thể nào định trước. Những người chung quanh nhìn tôi như một kẻ điên, còn tôi thì tự biết rằng đã sáng suốt trong việc chọn cho đời mình hai chữ *tự do* dù rằng đã phải đánh đổi tự do ấy bằng cả một chuỗi dài những tháng năm đầy nước mắt.

Sài Gòn giờ này ra sao? Gia đình, bạn bè và luôn cả Nhã, người đàn ông rực lửa đam mê khiến tôi rung động phút giây nào đó? Lại Nguyễn và anh Ngọc đang thế nào trên Dalat, trong khi tôi xa xôi quá nơi một vùng trời cuối tận của giải đất quê hương.

□

Long Xuyên, thứ Năm 21/4/1977

Vui rồi buồn, buồn lại vui là tâm trạng thất thường của tôi mấy lúc gần đây. Có lẽ điên mất! Sự nguy hiểm rất thường xảy ra chính là nhiều lúc tôi thấy mình như đang bị rơi hồng hoàn toàn xuống một cái hố sâu không đáy...

□